

JAK SE CÍTIT BEZPEČNĚJI NA SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH, KDYŽ JAKO ROM/ROMKA V ČR ČELÍM NENÁVISTI

1 Nemusím reagovat

Na nenávistný obsah nemusím reagovat. Neznamená to, že souhlasím nebo že jsem slabý/slabá. Znamená to, že chráním sebe, svůj čas a svoji psychiku. Člověk, který útočí, často čeká právě na reakci. Nemám povinnost mu dávat svoji energii.

2 Nahlásím to platformě

Než obsah nahlásím, smažu nebo autora zablokuji, uložím si důkazy: screenshot, odkaz, datum, čas a název profilu. Pak použiju možnost nahlásit komentář, příspěvek, profil nebo zprávu a vyberu přesný důvod. Nahlášení bývá účinnější než hádka a nezvyšuje dosah nenávisti.

3 Víím, proč odpovídám

Někdy může mít smysl odpovědět, třeba podpořit ostatní, doplnit fakta nebo ukázat, že rasismus není normální. Nemusím ale přesvědčit člověka, který útočí. Pomáhá pravidlo: jedna krátká a věcná odpověď a konec.

4 Řeknu si o podporu

Svěřím se kamarádovi, rodině, kolegovi, neziskové organizaci, terénnímu pracovníkovi nebo někomu, kdo má s podobnými situacemi zkušenost. Někdy pomůže už jen slyšet: „Tohle není v pořádku.“

5 I platformy chybují

Sociální sítě někdy vyhodnocují obsah špatně. Když rasistický komentář zůstane online, neznamená to, že přeháním. Znamená to, že systém mohl selhat. Můžu hledat další pomoc u organizací, právní podporu nebo ověřit, zda už lze využít důvěryhodného oznamovatele.

6 Zvažím Policii

Výhrůžky, výzvy k násilí, schvalování násilí, zveřejnění osobních údajů, opakované obtěžování nebo útoky na Romy jako skupinu může mít smysl oznámit Policii ČR. Nemusím sám/sama vědět, jestli jde o trestný čin, od toho jsou instituce. Pomůže vzít si důkazy a klidně přijít s doprovodem.

7 Nenechám se obdýt

Mám právo trvat na přijetí oznámení a žádat informace o postupu. Můžu se obrátit na advokáta, státní zastupitelství nebo nevládní organizaci. Existují také styční důstojníci pro menšiny při krajských ředitelstvích Policie ČR. Můžu požádat o kontakt na styčného důstojníka ve svém kraji.

8 Nastavím si hranice

Můžu omezit komentáře, skrýt osobní údaje, vypnout notifikace, uzamknout profil a zkontrolovat, kdo vidí moje příspěvky, polohu nebo přátele.

9 Chráním si soukromí

Dávám pozor, co na sítě dávám - jak tvořím digitální stopu. Nezveřejňuji osobní údaje, fotky nebo vysvědčení dítěte, polohu ani seznam přátel. Myslím na to, že sociální sítě mohou můj obsah dál využívat na základě souhlasu s podmínkami užívání.

10 Ověřím, než pošlu dál

Nesdílím obsah, který rozněcuje nenávist, strach nebo zbytečné napětí mezi lidmi. Než něco pošlu dál, ověřím si zdroj. Dávám si pozor i na podezřelé odkazy, přílohy a výzvy ke kliknutí, mohou vést k podvodům, virům nebo ztrátě přístupu k účtu. Když si nejsem jistý/jistá, raději nesdílím.

Jak se cítit bezpečněji na sociálních sítích, když můžeš čelit nenávisti jako Rom/Romka v ČR

1. Nemusíš reagovat

Na nenávistný komentář nebo příspěvek máš legitimní možnost nereagovat. Neznamená to, že souhlasíš. Neznamená to, že jsi slabý/slabá. Znamená to, že chráníš sebe, svůj čas a svoji psychiku.

Člověk, který píše nenávistný komentář, často čeká právě na reakci. Často chce jen vyprovokovat. Nemáš povinnost mu dávat svoji energii.

Nenávistný komentář vypovídá o tom, kdo ho napsal, a o prostředí, které takové chování toleruje. Nevypovídá o tvé hodnotě. Problém není v tobě. Respekt a důstojnost ti patří automaticky.

2. Příspěvek můžeš nahlásit příslušné platformě (sociální síti) –za obsah jsou odpovědné platformy!

a) Udělej si důkaz:

Než komentář nahlásíš, smažeš nebo zablokuješ autora, ulož si screenshot/printscreens, odkaz (IP internetové adresy), datum, čas, jméno profilu a ideálně i širší kontext diskuse. Může se stát, že autor komentář upraví nebo smaže. Platforma ho může odstranit.

Tohle je důležité hlavně u výhrůžek, opakovaného obtěžování, zveřejňování osobních údajů nebo otevřeně rasistických útoků.

Platformy mají povinnost se řídit nařízením EU „DSA (Digital Services Act)“, jehož cílem je i postih nelegálního obsahu. Dozorovým orgánem pro digitální služby v ČR by měl být po schválení českého zákona Český telekomunikační úřad.

b) Nahlas obsah platformě:

Použij možnost „nahlásit komentář“, „nahlásit příspěvek“, „nahlásit profil“ nebo „nahlásit zprávu“. Vyber důvod co nejpřesněji: nenávistný obsah, rasismus, obtěžování, výhrůžky, podněcování k násilí.

Nahlášení je často účinnější než hádka. Nezvyšuješ tím dosah nenávistného komentáře a zároveň dáváš platformě jasný signál, že obsah porušuje pravidla.

3. Reaguj jen tehdy, když víš proč

Někdy můžeš mít potřebu odpovědět. To je v pořádku.

Je ale dobré si předem říct, proč to děláš. Chceš podpořit někoho dalšího? Chceš ukázat ostatním v diskusi, že rasismus není normální? Chceš dodat fakta? Nebo jen cítíš vztek a potřebu se bránit? S člověkem, který útočí, většinou „válku“ nevyhraješ. **Často nechce změnit názor, ale získat tvoji reakci. Přesto může tvoje odpověď pomoci lidem, kteří diskusi čtou.** Proto má smysl reagovat krátce, věcně a bez osobních útoků. **Dobré pravidlo může být: jedna odpověď a konec.**

4. Nezůstávej na to sám/sama

Nenávist na sítích může člověka zasáhnout víc, než si okolí myslí. Zvláště když se týká toho, kým jsi, tvou rodinu nebo celé romské komunity nebo menšiny.

Pošli komentář někomu, komu věříš. Kamarádovi, rodině, kolegovi, zástupci neziskové organizace, sociálnímu nebo terénnímu pracovníkovi nebo někomu, kdo má s podobnými situacemi zkušenost. Někdy pomůže už jen slyšet: „Tohle není v pořádku.“

5. Když platforma nezasáhne, neznamená to, že obsah je v pořádku

Sociální sítě často vyhodnocují obsah špatně. Může se stát, že jasně rasistický komentář podle nich „neporušuje pravidla“.

To neznamená, že jsi přeháněl/a. Znamená to, že systém selhal nebo situaci nevyhodnotil správně. Když platformy nenávistné příspěvky nechají, mají větší dopad, a tím získají více peněz, moc často je proto ve skutečnosti nemažou.

Můžeš obrátit na organizace, které mají zkušenost s nahlašování nenávistného obsahu, právní pomocí nebo podporou obětí předsudečné nenávisti.

U oficiálních mechanismů - „důvěryhodný oznamovatel“ („trusted flagger“) je dobré ověřit, kdo má v danou chvíli tento status a jak může pomoci. V ČR zatím není.

6. Když jde o výhrůžky nebo vážný útok, zvaž Policii ČR

Pokud komentář obsahuje výhrůžky, výzvy k násilí, schvalování násilí, zveřejnění osobních údajů, opakované obtěžování nebo útoky na Romy jako skupinu, může jít o věc, kterou má smysl oznámit Policii ČR.

Nemusíš si být jistý/jistá, jestli jde o trestný čin. Od toho jsou instituce, aby to posoudily. Ty máš právo říct: „Tohle se stalo a mám obavu o svoje bezpečí.“

Vezmi si s sebou uložené důkazy (Policie ČR řeší každý zaevidovaný případ, i když důkazy nemáš) Jdi na jakoukoli služebnu, může být komfortnější jít s někým, kdo se více orientuje v tomto postupu. Zda půjde o přestupek nebo trestný čin, kvalifikuje Policie ČR. O přestupku dále rozhoduje správní orgán (obec s rozšířenou působností/obec?), o trestném činu soud. Odstrašující efekt má již i fakt, že podezřelý musí jít podat vysvětlení.

7. Když máš pocit, že Policie ČR nepostupuje správně nebo se k tobě nechová s respektem, můžeš to řešit dál

V takové chvíli máš právo trvat na tom, aby bylo tvoje oznámení přijato. Můžeš žádat písemné informace o postupu. Můžeš se obrátit na státní zastupitelství, advokáta nebo na nevládní organizaci, která ti pomůže s dalším postupem. Lze se obrátit i na styčné důstojníky pro menšiny Policie ČR, jejichž rolí je mimo jiné pomáhat budovat důvěru mezi Policií ČR a menšinami a řešit situace, které se menšin týkají – více zde: [Práce policie ve vztahu k menšinám - Ministerstvo vnitra České republiky](#)

8. Nastav si hranice do budoucna

Máš právo být na sociálních sítích.

Zároveň máš právo nastavit si hranice: blokovat účty, omezit komentáře, skrýt osobní informace, vypnout notifikace, uzamknout profil apod. Blokování není útek. Je to nástroj ochrany.

9. Chraň si soukromí

Dávej si pozor na to, co zveřejňuješ. Každý příspěvek, fotka nebo komentář tvoří digitální stopu tvoji nebo tvého dítěte. Nastav si na svých profilech omezená práva, kdo může vidět tvoje příspěvky, nezveřejňuj osobní údaje nebo příliš osobní informace (zejména fotografie nebo osobní dokumenty nebo vysvědčení tvého dítěte), nesdílej informace o poloze nebo seznam přátel – mohou být snadno zneužité! Všechno, co zveřejníš

na sociálních sítích, může navíc síť využívat (na základě souhlasu, který udělíš zároveň se souhlasem s podmínkách, když si zřizuješ profil) – šířit dále atd.

10. Nepodporuj šíření nenávisti nebo dezinformací

Nesdílej obsah od influencerů, stránek nebo uživatelů, kteří vyvolávají nenávist, strach nebo napětí mezi lidmi. I když se někdo tváří, že bojuje za správnou věc, může šířit neověřené, nepřesné nebo záměrně vyhrocené informace, aby získal pozornost a sledovanost.

Než něco pošleš dál, ověř si, odkud informace pochází. Sdílením nenávistného nebo lživého obsahu můžeš druhým ublížit a v některých případech se můžeš dostat i do problémů se zákonem, například při šíření poplašné zprávy nebo podněcování k nenávisti.

Dávej si pozor také na podezřelé odkazy, přílohy a výzvy ke kliknutí. Mohou vést k podvodům, virům nebo ke ztrátě přístupu k tvému účtu. Používej důvěryhodné zdroje informací, a když si nejsi jistý, raději nesdílej.